

Olsztyn, 27 maja 2021 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

PS-II.431.2.3.2021

**Pani Magdalena Baprawska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej**

ul. 1 Maja 1a
11- 610 Pozezdrze

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pozezdrzu (ul. 1 Maja 1a, 11-610 Pozezdrze, REGON 511434237, NIP 845-18-16-133).

W okresie objętym kontrolą, a także w czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pozezdrzu nadzorowała pani Magdalena Baprawska pełniąca funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu od dnia 19 października 2018 roku.

(dowód: akta kontroli: 18)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego, jako przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- legitymacja służbowa nr 4/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 kwietnia 2021 roku nr FK-IV.0030.117.2021 oraz, w związku z przedłużeniem kontroli, upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 10 maja 2021 roku nr FK-IV.0030.156.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pozezdrzu,

- Aneta Łapińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego,
- legitymacja służbowa nr 28/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 kwietnia 2021 roku nr FK-IV.0030.118.2021 oraz, w związku z przedłużeniem kontroli, upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 10 maja 2021 roku nr FK-IV.0030.157.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pozezdrzu

(dowód: akta kontroli: 8,9,15,16)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 26 kwietnia 2021 roku do 17 maja 2021 roku. Odnotowano ją pod pozycją 1 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pozezdrzu.

(dowód: akta kontroli: 18)

Kontrola prowadzona była w trybie zdalnym, tj. bez osobistej obecności kontrolerów, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowanie ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymacje służbowe kontrolerów, poinformowano o zasadach kontroli w trybie zdalnym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienia kontrolerów do kontroli zostały przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP. Kontrola zakończona została wideokonferencją, w czasie której kontrolerzy przekazali wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowali o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.3.2021

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, 6 ust. 4 pkt 3, ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r., poz. 808 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie.**

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych z jednostki dokonano następujących ustaleń:

- W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **124.550,00 zł (285 świadczeń)**.
- Skuteczność egzekucji zobowiązań dłużników alimentacyjnych powstałych z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) wyniosła **42.199,62 zł**, co stanowiło **33,88 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
- Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2020 roku – wyniosło **1.822.782,00 zł**,
- Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w Gminie Pozezdrze, stanowił:
 - 1.208,34 zł - w IV kwartale 2019 r.,
 - 2.586,20 zł - w okresie I, II i III kwartału 2020 r.

(dowód: akta kontroli: 18)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Pozezdrze na dzień 31.12.2019 r. liczyła 3 279 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Pozezdrze.

Ustalono, że kontrolowane zadania realizowano na podstawie obowiązujących przepisów prawa i były one aktualne na dzień rozpoczęcia kontroli.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Pozezdrze zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze Uchwały Nr XVII/95/2016 Rady Gminy w Pozezdrzu z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu.

Statut jednostki w § 2 pkt.19 oraz § 5 ust. 4 pkt. 6 określał, realizowane przez GOPS w Pozezdrzu, zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny GOPS w Pozezdrzu, wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2016 Kierownika GOPS w Pozezdrzu z dnia 17 czerwca 2016 r. wraz ze zmianami zawartymi Zarządzeniem Nr 6/2017 Kierownika GOPS w Pozezdrzu z dnia 18 grudnia 2017 r.

W Rozdziale II, dotyczącym struktury organizacyjnej Ośrodka zapisano, że w skład Ośrodka wchodzi m.in. wieloosobowe stanowisko ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 18)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowała pracownica na stanowisku referenta ds. świadczeń rodzinnych, zatrudniona na umowę o pracę na czas nieokreślony. W dniu rozpoczęcia kontroli pracownica posiadała aktualne zakresy czynności.

(dowód: akta kontroli: 18)

W jednostce kontrolowanej wydawanie decyzji z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także prowadzenie postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych odbywało się na podstawie upoważnień udzielonych pracownikowi merytorycznemu oraz kierownikowi jednostki poddanej kontroli przez Wójta Gminy Pozezdrze.

W dniu 13 maja 2021 roku – w czasie trwania czynności kontrolnych – organ właściwy tj. Wójt Gminy Pozezdrze zaktualizował upoważnienie pracownika realizującego zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 18, 25)

W okresie objętym kontrolą pracownica merytoryczna uczestniczyła w szkoleniu „Fundusz Alimentacyjny 2019 – nowelizacja, aktualne problemy”. Dzięki udziałowi w szkoleniu miała możliwość poszerzenia wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych jej zadań. Udział w tym szkoleniu potwierdzał przedstawiony kontrolerom certyfikat.

(dowód: akta kontroli: 18)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu mieści się w budynku Urzędu Gminy. Przy wejściu umieszczono ladę dla interesantów, którzy mogli wypełnić wnioski z pomocą pracownika. Na korytarzu wystawiono też stolik i krzesło.

W strukturze organizacyjnej Ośrodka wyodrębniono oddzielne pokoje, zajmowane przez pracowników GOPS. W jednym z pomieszczeń realizowano m.in. kontrolowane zagadnienia. Pracownica merytoryczna została zaopatrzona w niezbędny sprzęt biurowy, co pozwalało na sprawną obsługę techniczną wykonywanych zadań. W zajmowanym przez nią pokoju znajdowały się zabezpieczone szafy aktowe z dokumentacją.

(dowód: akta kontroli: 18)

Z przedstawionych przez kierownika kontrolowanej jednostki, pisemnych informacji wynika, że w budynku GOPS nie ma windy oraz podjazdu dla osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym na zewnątrz zainstalowano dzwonek dla osoby niepełnosprawnej, na którego sygnał pracownik Ośrodka wychodzi do klienta.

(dowód: akta kontroli: 18)

Ponadto Kierownik GOPS w Pozezdrzu pisemnie oświadczała, że wywiady alimentacyjne z dłużnikami w okresie świadczeniowym 2019/2020 przeprowadzane były w pomieszczeniu, w którym znajdowało się stanowisko pracy do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Odbywały się one przy zamkniętych drzwiach w celu zapewnienia ochrony danych osobowych oraz zachowania poufności. W pomieszczeniu podczas wywiadu alimentacyjnego i przyjmowania oświadczenia majątkowego nie znajdowały się nieupoważnione osoby. Do przeprowadzenia wywiadu wykorzystywana była także sala konferencyjna urzędu gminy lub inne wolne pomieszczenie.

(dowód: akta kontroli: 18)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że GOPS podpisał umowy licencyjne w latach 2019-2020 z Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz Moduł Windykacje. W związku z powyższym Kierownik GOPS przedłożyła dokumenty, dotyczące m.in. formy regulowania zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(dowód: akta kontroli 18)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 389) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do następujących biur:

- BIG InfoMonitor,
- Krajowy Rejestr Długów BIG S.A.,
- Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych BIG S.A.

Kierownik GOPS w Pozezdrzu poinformowała kontrolujących, że przesyły informacji do biur informacji gospodarczej dokonywano raz w miesiącu.

(dowód: akta kontroli: 18)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 18)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu prowadził:

- **25 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w tym: 23 postępowania zakończono wydaniem decyzji przyznających i 2 wydaniem decyzji odmownych),
- **3 postępowania** w sprawie uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych (w tym: 1 postępowanie zakończono wydaniem decyzji uznającej dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, natomiast 2 postępowania zakończono wydaniem decyzji umarzających).

W kontrolowanym okresie **nie prowadzono postępowań** administracyjnych związanych z ustalaniem wysokości **nienależnie pobranych świadczeń** z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem. Jednocześnie GOPS nie wszczynał postępowań zakończonych decyzją w sprawie umorzenia dłużnikowi należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami.

(dowód: akta kontroli: 18)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu podejmował działania wobec **46** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **32** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Pozezdrze
- **14** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w trybie art. 3 ust. 1 oraz w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono postępowania administracyjne, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **8 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

- **1 sprawę** związaną ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
- **1 sprawę** związaną z uznaniem dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w których prowadzono postępowanie administracyjne - zakończone wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 19, 21, 22, 27)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących **10** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Pozezdrza;
- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 18, 19, 20, 23, 27, 28)

VI. Ustalone uchybienia i nieprawidłowości

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

uchybiecie nie mające wpływu na kontrolowaną działalność, tj.

W **1 przypadku**, co stanowiło **5 %** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych, nie informowano strony postępowania o toczącym się postępowaniu w sprawie wydania decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Zgodnie z art. 79a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 roku, poz. 256), w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

(dowód: akta kontroli:22)

Skutek ustalonego uchybienia

Powyższe uchybienie skutkowało niezapewnieniem stronie postępowania czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym oraz brakiem możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Przyczyną powstania stwierdzonego uchybienia jest niewystarczający nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Stosowanie procedur wynikających z art. 79a §1 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 poz.735) w zakresie odmowy prawa do świadczeń.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
Artur Chojecki